

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izda je vsek dan izdan na
dolj in pravilno.
Issued daily except Sunday
and Holidays.

LETO—YEAR XVII. Cena Ništa
je 55.00.

Entered as second-class matter January 28, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek, 9. maja (May 9), 1924.

Subscription \$5.00
Yearly

Uredniški in upravnički pro-
stor: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication:
2657 S. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

STEV.—NUMBER 110.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KONFERENČNI ODSEK USTREGEV PREDSEDNIKU.

Odsek obih zbornic se je udaril

po

zobeh ter sprejel amendment

za enoletno odločitev japonske

izključitve.

SERAT IN POSLANSKA KRZ-
NICA BOSTA IZPODELJALA
ODSEKOV AMENDMENT.

Washington, D. C. — Na željo

predsednika Cooligda so se republikanski člani konferenčnega odseka udarili po zobeh ter sprejeli amendment, po katerem bodi izključitvena določba priselnike predloga uveljavljena še le dne 1. marca 1925, a predsednik Coolidge pa naj se medtem pogaja z Japonci za odpravo takozvanega "gentlemanškega dogovora."

Naznanih o tej akciji, sklenjenih v manj kakor štirindvajsetih urah potem, ko se je konferenčni odsek odločil za uveljavljanje izključitvene določbe dne 1. julija letos, kakor je bila to sklenila in sprejela poslanska zbornica, je bilo presenteto in vzemirilo zavornike priselnike predloga v senatu in poslanski zbornici.

Amendment konferenčnega odseka bosta izpedljivala senat in poslanska zbornica, in pravniki nato, da bo sprejet.

Senatorji Shortridge in Johnson iz Californije pa drugi s pa-

teži obali so označili ta korak konferenčnega odseka za izdejstvo države Californije.

Senator Shortridge je kar ro-

nil, ko je izvedel, kaj je sklenil konferenčni odsek. Bil je ves iz sebe in v hudi jezi jo zavpljal: "Hughes naj odstopil!"

Senatorjem je prišlo na um to:

Državni tajnik Hughes je na-

redil iz izključitvenega vpraša-

nja osebno zadavo ter zagrozil

predsedniku, da izstopi iz kabine-

ta, če postane postava priselnika

predloga, kakor jo je sprejel se-

nat.

"Če mu ni všeč, kar smo nare-

dili mi, in če ne more investi na-

čera za odpravo "gentlemanške-

ga dogovora" do 1. julija 1924,

potem dajmo, da poda svojo re-

signacijo," je dal Shortridge.

"Ena stvar je gotova. Predlog

konferenčnega odseka ne bo sprejet.

Člani konferenčnega odseka

so prekoračili meje svoje oblasti

s tem, da so odločili dan za azij-

sko izključitev. Take in ena-

ke oditek je bilo šteti po kapitolu.

Poslanec Raker iz Californije

je dejal, da je to nemaj, česar že

ni doživel v svojem življenju. Ta-

to postopanje je vsega obojanja

vredno, je rekel.

Senatorji King in Harris, ki sta

demokratska člana konferenčnega

odseka, sta glasovala proti odloči-

ti izključitvene določbe. Pod-

pisala pa sta odsekovemu poročilo,

kakor izjavljata, samo zato, ker

sta s tem hotela pospešiti akejko

v senatu. Ko pride poročilo pred

(Dalje na 3. strani.)

DEVET EKSEKUCLJ V ENEM
DNEVU.

Šest Italijanov obeslanih v Lou-

siani, trije na električnem stolu

v Kentuckyju.

Direktorja ruskega državnega

trusta obsojena na smrt.

Moskva, 8. maja. — Črdinec

in Kalinin, direktorja državnega

tekstilnega trusta, največjega

slovenskega tekstilnega sindikata,

sta včeraj obsojena na smrt,

ko jima je sodišče dokazalo, da

sta izkorisčala državno organizacijo v svoje zasebne interese in

snovala naravninske resurse proti

državnemu kapitalizmu v korist

privatnemu podjetju.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob 5:37, za-

ide ob 7:56.

Eddyville, Ky. — V petek zjut-

raj imajo tu umrli trije obso-

jenci na električnem stolu. Eden

teh, Frank Thomas, je 71 let star.

Umrl je tri osebe.

Amite, La. — Šest Italijanov,

krivih umorov v zvezi z bančnim

zoperom, bo obeslanih v petek 9.

maja opoldne na dvorišču tukaj-

je okrajne ječe. Governor je po-

dalj oddelki milice, katera ima

četrti jec. Eden obsojencev se

je hotel usmrtni s tem, da si je

pregrinil žile na roki, toda

pravodarno so mu ustavili kri-

italijani bodo viseli po dva in dva

skupaj v treh parih.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob 5:37, za-

ide ob 7:56.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob 5:37, za-

ide ob 7:56.

Eddyville, Ky. — V petek zjut-

raj imajo tu umrli trije obso-

jenci na električnem stolu. Eden

teh, Frank Thomas, je 71 let star.

Umrl je tri osebe.

Amite, La. — Šest Italijanov,

krivih umorov v zvezi z bančnim

zoperom, bo obeslanih v petek 9.

maja opoldne na dvorišču tukaj-

je okrajne ječe. Governor je po-

dalj oddelki milice, katera ima

četrti jec. Eden obsojencev se

je hotel usmrtni s tem, da si je

pregrinil žile na roki, toda

pravodarno so mu ustavili kri-

italijani bodo viseli po dva in dva

skupaj v treh parih.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob 5:37, za-

ide ob 7:56.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob 5:37, za-

ide ob 7:56.

Eddyville, Ky. — V petek zjut-

raj imajo tu umrli trije obso-

jenci na električnem stolu. Eden

teh, Frank Thomas, je 71 let star.

Umrl je tri osebe.

Amite, La. — Šest Italijanov,

krivih umorov v zvezi z bančnim

zoperom, bo obeslanih v petek 9.

maja opoldne na dvorišču tukaj-

je okrajne ječe. Governor je po-

dalj oddelki milice, katera ima

četrti jec. Eden obsojencev se

je hotel usmrtni s tem, da si je

pregrinil žile na roki, toda

pravodarno so mu ustavili kri-

italijani bodo viseli po dva in dva

skupaj v treh parih.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob 5:37, za-

ide ob 7:56.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto

nestalno. Lahki severozapadni

vetrovi. Solnečne izide ob

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vratajo.

Narodna: Zdajnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.00 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in na inozemstvo \$8.00.

Naslov se vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.00, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Maja 31-24) poleg vasega imena na naslova poslani do vam je s tem dnevnem potisku narodna. Ponovite jo pravno, da se vam ne ustavi list.

VARČNOST . . .

Varčnost je lepa čednost. Tako so nas učili od mladih nog v delavski in kmečki hiši. Tako uče duhovni v raznih cerkvah, katerih rdeča lica in obsežni trebuhi, govore, da niso pri jedi in pijači zelo varčni, kaj šele zmerni.

Umrli so stariji kmečkih in delavskih sinov in hčera, ki so vse svoje žive dni varčevali in učili svoje otroke varčevati, a bili so revni kot svetopisemski Job pod stopnicami. Nekateri so celo tako varčevali, da so njih otroci umrli, preden so dosegli mladeničko in dekliško dobo. Drugi so tako varčevali, da so umrli preden so bili star trideset ali štirideset let, dasiravno bi bili lahko živeli še najmanj dvajset ali več let, ako bi ne bili primorani varčevati.

Kaj pa je varčevanje? Ne izdaj nobenega centa po nepotrebrem, stanuj v najbolj slabem stanovanju, imej slabo pohištvo, pritrgraj si pri obleki in jedi, ne hodi v gledališče in k zabavam itd.

Veliko milijonov kmetov in delavcev živi v takem varčevanju, ker morajo živeti v njem.

Ali nikdar sitim bogatinom in njih podpornikom tako varčevanje še ne zadostuje. Od časa do časa ponove svoj klic: "Varčujte!"

Zakaj pa? Kdo pa ima koristi od tega varčevanja, ako ga nimajo delavci in kmetje, ki res varčujejo?

Deset majhnih korporacij, ki prodajajo živila, so v letu 1923 napravile sto milijonov dolarjev čistega profita. Ako je nekdo pograbil tak profit, tedaj je bil nekdo drugi primoran si pritrgrati pri ustih in varčevati.

Trust je pričel postavljati produkte na trg. Delavska gospodinja je hitela z veseljem na trg, da založi zopet svojo živilsko shrambo z živili čez zimo. Ko je vprašala po cenah, se je prepričala, da bodo morali z možem in otroci vred zopet varčevati v prihodnjem letu in dati slovo vsemu, kar sladi življenje. Živilski trust je povišal cene, tisti, na katere je imel trust vpliv, so pa povišanje cen zagovarjali s pravljico, da so farmarji zahtevali visoke cene in zaradi tega ostane draginja.

V pobožnih družinah so bili prapričani, da bodo morali bolj na glas v bodoče moliti: "Daj nam vsakdanji kruh", ker ga bo mogoče v prihodnjem letu več na mizi.

Pekovski trust je napravil v letu 1923 lep dobiček. Vsakih sto dolarjev, ki jih je trust vtaknil v svojo blagajno, je prineslo sto šestdeset dolarjev dobička.

Kmet je vtaknil precej denarja v poljedelske stroje, orodje, semena itd. Pa ta denar mu ni prinesel dobička. Bila je izguba. Tudi marsikateri delavec je obrabljeni orodje zamenjal z novim, da bo ložje delal za svojega delodajalca. Denar, ki ga je naložil v orodju, mu ni prinesel profita.

Za delavca in kmeta se ne izplača nalagati denar v orodju, kajti tak denar navadno pomeni zanje izgubo. Ampak če kapitalist najame delavca, da dela zanj in kujuje produkte od farmarjev po cenah, ki mu jih diktira, tedaj vsak cent, ki ga je vložil v svoje podjetje, nosi velik dobiček.

Tako je kapitalistično gospodarstvo. Kmet in delavec lahko varčujeta, da si ne privočita niti toliko jedi, kolikor jo neobhodno zahtevata njuni telesi, pa ne bo profita. Kapitalistični podjetnik lahko zapravlja denar, pošilja svoje hčere v letovišča, dolarji, ki jih je naložil v svojem biznisu, bodo prinesli profit. In tak sistem, v katerem se dvema stanovoma, to je delavskemu in kmečkemu, brez katerih ne more obstati človeška družba, najbolj slabo godi, enemu stanu, ki mu pravijo podjetniški in ki živi v izobilju, brez katerega bi človeška družba prav lahko obstala, ker producenti, to je delavci in kmetje lahko sami postanejo podjetniki, imenujemo kapitalistični gospodarski sistem. In ta gospodarski sistem je kričen za kmeta in delavca. Zdaj mogoče razumete, zakaj ga nočejo kapitalisti nadomestiti z boljšim gospodarskim sistemom in zakaj duhovni in drugi podporniki zagovarjajo kapitalistični gospodarski sistem.

SLIKE IZ NASELBIN.

Carona, Kans. — Malokdaj pišem dopis, pa že tisti ne pride v javnost. Kaj je vzrok, da smo pečarice vedno odzadaj in zapostavljane?

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Pa ne da bi kak filisterski pečlar mislil, da smo že stare. Na to nikakor ne pristanemo. Leta teko, to je res in že v Kristusova smoznje. Kako naj se pa ustavljamo letom, če se ne moremo. Sicer pa vseh osm dnu prinese drugih.

Na osmega aprila je pri nas lomastila toča. Vse breskve je poškodovala, da smo že stare. Na to nikakor ne pristanemo. Leta teko,

to je res in že v Kristusova smoznje. Kako naj se pa ustavljamo letom, če se ne moremo. Sicer pa vseh osm dnu prinese drugih. Na osmega aprila je pri nas lomastila toča. Vse breskve je poškodovala, da smo že stare. Na to nikakor ne pristanemo. Leta teko,

to je res in že v Kristusova smoznje. Kako naj se pa ustavljamo letom, če se ne moremo. Sicer pa vseh osm dnu prinese drugih. Na osmega aprila je pri nas lomastila toča. Vse breskve je poškodovala, da smo že stare. Na to nikakor ne pristanemo. Leta teko,

to je res in že v Kristusova smoznje. Kako naj se pa ustavljamo letom, če se ne moremo. Sicer pa vseh osm dnu prinese drugih.

Z pota. — Kar sem zadnjic pisal, je bilo največ od okolice Grass Valleyja, Cal. Za sedaj pa malo iz prepriznajnih dolin Napa Somowa, tja do Lake co. Kaj vse se vidi med temi vulkaničnimi hribi! Vroči zdravilni vrečki, ki ponekod avoječasno mečejo vodo visoko v zrak, vročo, da bi se človek do kosti skuhal v nji. Ako hočemo pititi vodo, jo moramo hladiti ali pa primešati z mrzlo. Drugod spet izvirja poleg vroče kakor led mrzla voda. Znamenitost je v tem kraju malo gozdil okamenelega drevja.

Iz doline od St. Helene do Santa Rose se vozimo čez strme gore v senci predzgodovinskega drevja "red wood" mimo vinskih goric po dolini, kjer se je rodilo več znanih pisateljev, in ni čuda, da je svetovno znani Jack London v svojih povestih toliko opisoval te doline ali dolino Lun. Pričebljeni pisatelj je umrl pred par leti. Njegov rojstni kraj je v tem kraju, o čemur bom tudi kaj več pisal kasneje.

Velikonočeval sem v opisanih dolinah in bil pri več naših kmetovalcih. Posebno me je zanimalo v Santa Rosi, kjer je v mestu naš rojak Frank Cufer za krojača. Kajih šest milij od Santa Rose ima lepo kmetijo ali vinsko gorico v Folstonu, kjer si je postavil svojo hišo, veliko dvorano in garažo. Tam bo tudi imel za naprej krojačko delavnico.

Dne 4. julija bo ta goriški rojak praznoval svojo 40 letnico, kar je pričel s svojim delom. Kot mlad fant v Gorici in kasneje v Ljubljani, New Yorku, St. Paulu, Minn., je opravljal svoj posel, sedaj pa je s svojo soprogo, tremi sinovi in hčerkjo v Santa Rosi. Povedal mi je, da bo imel na dan svoje 40 letnice veliko veselico. Nad dvorano bo na visokem drogu razvil ameriško zastavo. K praznovanju svoja 40 letnico kot krojač bo povabil svoje rojake iz San Francisca, Oaklands, Richmonda, Cracketa, St. Helene ter drugod. Rojak Cufer je rodoljub iz solnčne goriške okolice, katera danes tepta vsljivi tuje.

Toliko iz doline Lun, kasneje pa kaj več iz Sacramenta, Cal., kjer živi rojak Nemanich, s katerim se prej nisva videla, odkar se je ženil v Leadville, Col., in je od takrat preteklo že dvajset let. Tam ima svoje stanovanje tēr mi je s svojim avtomobilom razkazal zlasti polje, ki se razteza naokoli 23 milj. Torej prihodnjih kaj več od tam. — Matija Pogorelo.

Crosby, Minn. — S tužnim srcem naznjam sorodnikom, znanem in prijateljem, da je podlepel žalostne smrti naš član, oče sedmih otrok, brat George Hočvar. Podlepel je radi katastrofe dne 5. februarja 1924 v Milford rudniku, ko je voda zallila rove. Izkopali so ga dne 18. marca in pokopan je bil dne 20. marca ob štirih popoldne, kakov so pokopani delave. Bil je član S. N. P. J. osm let in tudi član S. S. P. Z.

Carona, Kans. — Malokdaj pišem dopis, pa že tisti ne pride v javnost. Kaj je vzrok, da smo pečarice vedno odzadaj in zapostavljane?

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg katere si privočimo kos 'pork-chops'. Tako nam poteka življenje, deloma v kuhinji, deloma na vrtu.

Napisati pa kočem vseeno zopet nekaj kratkega. Pečarji že gledajo v zrak, kajti regrat jim poginja v evec, dočim si pečarice nabiramo na vrtu sladko solato, poleg

Delavske novice.

(Federated Press.)

Desetletnica kooperativne kolonije Llano.

New Llano, La. — Dne 1. maja je tukajnjšja zadružna kolonija New Llano praznovala desetletnico svojega obstanka. Slavnost je trajala ves dan in poleg 300 kolonistov se je udeležilo tudi mnogo turcev. Najpomembnejša stran slavnosti je bila razstava najboljih proizvodov kolonije, kot poštva, jerbav, tiskovin, vezanih in drugih itd. Razstava je bila v šolskem poslopu. Slavnost se je zavrsila s predstavo v gledališču in ljudskimi plesi, pri katerih je igrala kolonijska godba.

Kooperativna kolonija New Llano je bila organizirana 1. maja 1914. V desetih letih je tako pomnila svoje premoženje, da ima danes 7000 akrov sveta in obratuje 35 tovarn ter delavnice, delavnice, včetve parno žago, pekarijo, pekarnico, perilino, tiskarno in knjigoveznično. Vse dela in proizvajanje se vrši na zadružni podlagi. Kolonija neprestano raste in razširja svoje meje. V prejšnjem letu je kupila nadaljnji tisoč akrov počitnice zemlje in dodelila opremljeno farmo za riz, ki obsegajo 440 akrov. Industrijsko poslopje iz opake, vredno \$25,000 je bilo ravnnokar dovršeno. Kolonija ima tudi visoko šolo za delavce, ki je zdaj že edina te vrste v Ameriki. Dijaki ne plačujejo nikakršne šolnine, pač pa opravlja kakšno delo štiri ure dnevno v koloniji.

Strajk udaril federacijo v Texasu.

Port Arthur, Tex. — Na letni konvenciji Texaške delavske federacije, ki je bila zaključena te dni v Port Arthurju, je tajnik-blagajnik Robert McKinley poročal, da je federacija izgubila 18,000 članov v zadnjem letu radi stavke železnica in mehanikov. Izvenski nekaj krajevnih unij je organizacija mehanikov v Texasu uničena.

Delavski park napreduje.

Seattle. — People's Park, kooperativna last seattleskih strokovnih unij, je postal poletni prostor za vse zabave in politične seanske tukajnjih delavcev. Ni je nedelje ne praznika, da ne bi imela kaka delavska organizacija tvoj piknik. Park je bil odprt pred šestimi leti, ko je v Seattlu županovao reakecionar Ole Hansen. Delavci so kupili ta prostor, da so mogli obdržavati shode v boju za svobodo govora na svojem.

MORILKA OBSEJENA NA DO-SMRITNO JEBO.

Chicago, Ill. — Elizabeto Unkafer, staro 46 let, je odsodila porota na dosmrtno jebo v jolietski kaznilišči, ker je umorila izpredvodnika poulicne zelenice Sama Belchoffa pred nekolikimi meseci. Porota se je posvetovala dve uram, ter imela troje glasovanje, preden je prišla do svojega pravoreka.

Ko je bila obsojenki prečitana dosmrtna odsoda, se ni dosti zmenila za to.

Zagovornik je poizkušal dokazati, da je bila Unkafer blažna, ko je umorila izpredvodnika, in da je v prav takšnem stanju sedaj. Ali državemu pravdniku se je posredilo popolnoma izpodbiti zagovornike dokaze. Porotniki so dejali, da se je hotela morilka z nosprastnim in popolnoma nerazumljivim inomljanjem in mrmrjanjem delo naročila naročila.

Elizabeto Unkafer je tretja ženska, ki je obsojena na dosmrtno jebo v okraju Cook. Ostali dve sta Tillie Klimek, ki je zastrupila tri moške, in Katarina Baluk-Malin, ki je umorila čuvajoča, ko je bila na rojaju. Katarina je prva pozdravila obsojenko Unkafer, ko se je ta vrnila v družbo ostalih morilik v jezi.

Kristijanijo prekrsta v Oslo.

Kristijanija, 8. maja. — Kristijanija, glavno mesto Norveške, bo prihodnje leto praznovala tridesetnico s premembo imena. Od 1. januarja 1925. bo na zemljovidu Oslo namesto Kristijanije.

Stari Norski in Vikingi so v srednjem veku imenovali to s krajem Oslo. Od leta 1450. je bila Norveška pod danskimi kralji in takrat je bil Oslo prekršen v Kristijanijo v počast kralju Kristiju IV. Danes, po tristo letih je norveški parlament sklenil, da Kristijanija zopet dobije svoje staro ime Oslo.

DVOJE NASPROTUCIJOCH SI MNENJ O FILIPINSKI NEODVIRNOSTI.

Washington, D. C. — Otoški odsek poslanske zbornice je slišal ta teden dvoje različnih mnenj o osvoboditvi in neodvisnosti filipinskega otočja. Ga Helena Hill Weed je zagovarjala takojšnjo osvoboditev ter odsodila ameriški trgovski imperializem in militaristični pritisak na Filipinih.

Podpredsednik ameriške trgovske zbornice na Filipinih John W. Hauserman pa je povsem drugače nega mnenja. Po njegovih mislih bi pomenila umaknitev ameriške nadoblasti s Filipinov začetek konca anglosaksnskega vpliva na dalnjem izoku.

Ameriška soverenost na Filipinih je najboljše poročilo za mir, postavo in red na dalnjem izoku," je dejal.

COOLIDGE OBLOJUBIL M'GORICKU DIPLOMATICO SLUŽBO.

Chicago, Ill. — Poraženi senator McCormick je opustil načrte izpodbljanje Deneenove nominacije. In sedaj kroži med političnimi krogovi govorica, čeč, da je illinoiskemu senatorju obljubil predsednik važno diplomatsko službo v tujini, če bo seve izvoljen. Če bo izvoljen! Če pa ne, potem pojdet oba, predsednik in senator, med staro politično šaro.

TREM DELEGATINJAM VRA-TA BELE NIŠE ZAPRTA.

Washington, D. C. — Ko je žena predsednika Coolidge sprejela delegatinje s konvencije ženske mednarodne lige za mir in svobo, ni bilo med njimi treh-ogrskih delegatinj med obiskovalkami, ker jih ni prisnal ogrski poslanik grof László Széchenyi. Zajaj ni grof tega storil, se ni dalo izvedeti na poslananstvu. Tiste tri delegatinje so: Rosika Schwimmer, Vilma Gluehlich in ga. Kelier.

Shaw je zadovoljen "star komunist".

London, 8. maja. — "Jaz sem star komunist", je rekel znani dramatik George Bernard Shaw na nekem delavskem sestanku v Norwichu v sredo zvečer. "Dost ne maram. Dve prijazni hihi, ena v Londonu in druga na deželi, par avtomobilov in \$10,000 do \$15,000 v žepu — to je vse, kar potrebujem, in ni ga bolj zadovoljnega človeka na Angleškem kot je G. Bernard Shaw. Multimiljonarji mi pravijo, da sem reben hudič, ampak jaz sem precej zadovoljen."

KONFERENČNI ODSEK USTREZEL PREDSEDNIKU.

(Nadaljevanje s prve strani.)

senat, se bosta pridružila oponoziji.

Kakor se je dalo v hitriči pred soditi položaj, kaže vse na to, da bo predsednikov amendment črtan.

Senator Shortridge je opozoril svoje tovariše na naslednje pravilo hišnega reda v senatu:

"Konferenčni člani ne smejo vstaviti v poročilo nobene zadeve, ki jim je naročila ta ali ona kongresna zbornica. Niti ne smemo ničesar črtati v predlogi, če jim tega nista naročile obe zbornici.

Orožnik je začel razkladati vse podrobnosti, da sem žall njegovo veličanstvo ter da sem ameriški državljan, z njim sem moral, ki me je vodil pred veliko poslopnijo, na katerem sem v zlatih črkah videl zapisano: 'Kraljevo pravosodno sodišče'.

Orožnika sta me vedla v prostorno dvorano pred zmračeno sodnike v črnih suknjah. Posadila sta me na klop, potem pa še sama sedila zraven mene, da bi ne bila država v nevarnosti. Predsednik kraljevega pravosodnega sodišča je dal znamenje, naj se sodniki odstranijo iz dvorane. Morete si misliti, kako mi je tolko srce, ko so se vrnili in čital razsodbo, ki se je glasila takole:

"V imenu njegovega veličanstva po volji naroda in po milosti vsega gospodarstva, kraljevo pravosodno sodišče izreka slediče odsodbo: Zavoljo razširjanja njegovega veličanstva se ima ta človek, obsojen po paragrafu broj toliko in toliko, pol ure priklanjati naši glavni vladi. Da se bo dovolj globoko priklanjal pa bomo skrbeli in kraljevo pravosodno sodišče. Po prestali kazni pa se ima zločinec izgnani iz naše slavne države."

Sliš so na delo, da se pol ure klanjanja slavne države slavnimi vladimi. Pograbila sta me orožnika in odpeljala skozi stranska vrata v prostorno ograjo. Tam sem zopet zagledal celo čredo debelih bikov, ki so se pa toliko razlikovali od španskega, da so imeli na sebi črne suknje, le kakih deset izmed njih pa plave, ki so stali v drugi pregraji. Medtem ko sem jih opazoval, sem zagledal, da je pri me samo en orožnik, porabil seno priliko in ogovoril orožnika, kaj vse pomeni, poleg pa sem mu stisnil dolar, da mi pojasi. "Vidiš tistim plavim se jo treba klanjati." Pojasnjeval mi je že drugo, medtem pojavil mi je že drugi orožnik, ki je stopil k meni s korabcem. Pričel sem se priklanjati vladni, katero so predstavljali oni plave, z ker se nisem upognil k dobroščem črncem hrbot. Vas sem moral dostati, da sem se nazadnje že kar mehanično upogibal, tako se je me ljubi. Mislite si, kako sem bil

Pečlarjevo sanje.

Čim sem zadremal, sem se znašel na Španskem, naslonjen na svečnik in gledal, kje bi se bralo "salon". Ničesar nisem mogel zapasti, kar se je pojaval pred mejo mož postave, ki me vprašuje, koga ščem tam, ko sem Amerikanec. "Gledam, kje bi dobil kaj pijače," sem odgovoril na vprašanje.

"Ti bi bil dober, bušoborec", govorovi mož kot zase kakor meni. "No dobil boš pit, samo videti moram, kaj znaš. Če znaš sušati motiko, pojdi z menom."

Krenil sem za njim, ki me je vedel do velikanske ogrove, mi dal motiko v roke in velel: "Tu notri si zasluzi za pijačo." Mislec, da bom imel kopavati zelje ali kaj sljenečnega, sem stopil skozi odprt vrat, kamor mi je pokazal mož postave in kaščo na pred mano stojecega bika velel: "Tistega ubij, pa boš dobil pijače!"

Predno sem se zavedel sva si že stala v ogrojenem prostoru nasproti, oba oborožena: jaz z motiko, nasprotnik pa s silnimi rogovimi. Pričel je kopati posek in pihati proti meni v pripravljanju za naskok. Kar naenkrat sva začela teči in bežala trikrat okoli. Prislonil sem se k ograji. "Kaj pa je ta naredil?", je policijski dostojanstvenik zastavil vprašanje. "Ne bom nič pripovedoval," je odgovoril policej. "Samo ukažite mu, naj hodi, pa boste videli, da še svojih nog ne zna rabiti."

Tavam sem se pred veliko postavo in se oziral po mramornatih stebrih visoke palače. "Stop", sem začel za seboj in že sem se peljal na policijskem nosu, naravnost pred načelnika policej. "Kaj pa je ta naredil?", je policijski dostojanstvenik zastavil vprašanje. "Ne bom nič pripovedoval," je odgovoril policej. "Samo ukažite mu, naj hodi, pa boste videli, da še svojih nog ne zna rabiti."

Res sem se zaletel v prvo mizo, karhitrno sem naredil par krokov, da se je prevrnil črnink in se je razil umazano črnino po uradnih papirjih. Načelnik policeje je dobival barvo počasnega raka, tako mu je siliša jeza pod kožo. "Dosti vam! To je kronilen pijačec!" Potem pa je še izrekel celo zbirko zbadljivik in psovki. "Povem ti," je rekel, "da v Ameriki ne pustimo nobenemu človeku, da bi se streznil za munusaj."

Takrat mi je pa padla v glavo hudočasna misel: "Slišite, gospod," sem dejal, "jaz sem se napil pravega franceskega piva pa ne munusajna. Tisto pa tudi vemi, zakaj ne pustite nobenemu, da bi se streznil za munusajnom. Zato ker ste prisanečljivi in nočete, da bi komu preveč udaril v nos smrad po olju."

Skočil je pokonet, ko sem še nekaj namignil radi volitev, in zakričal, da sem pravi boljševik in rdečkar ter me morajo spraviti, kamor slišim. Niti pet minut, da ne sem ostati v Ameriki. Naredil je Patu in Majku, naj me poslužita kamor hočeta. Peljala sta me med črno zidovje, da nisem mogel od začetka razločiti, kje sem. Šele čez nekaj časa, sem prislonil razločevati obrise velikanskega kanona v kotu. V njega ščelo, da bi se streznil za munusajnom. Zato ker ste prisanečljivi in nočete, da sem zlezel, onadva pa sta za menoj še zatačila vrečo in zaprla. Nenadoma me je nekaj zapeklo odzadaj in z neznansko hitrico sem odletel naravnost v zrak. Ko sem se zavedel, kako in kaj, sem še vedno letel v zrak. Groza me je obhajala, ko sem se domisli, da so me morda kar živega poslali v nebesa in se natrkanega povrhu. Že sem obujal svojo vest in se priporočal sv. Antonu, da bi mi bili opročeni grehi, ker nisem nikdar nič daroval za frančiškanski klošter, ne za mašo ali zvonove in nisem nikoli kupil škapulirja. Pa nisem letel v nebesa, tako mi je povедal patron, katerega glas sem zaslišal med poletom, da me nočetojo v nebesa, temveč, da bom priletel na Marsa.

Blizil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem biti z Marsom. "Pričel sem iz Amerike," sem jih tolmačil. "O, že vemo," so dejali, "s tiste črne zemlje, kjer se je tako dolgo časa neprenehoma bliskalo in grmelo. Ali nam povesta, kaj je bilo?"

Bližil sem se nekemu svetu in z naglečno trečil na zeleni travnik, kjer sem blekle v nezavest. Cela truda ljudi me je obkoljevala, ko sem se zbudil. Nekdo izmed njih me je vprašal, odkod prihajam, da se morem

